

Mechanizmy wdrażania unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich

W oparciu o wyniki prac prowadzonych przez Tematyczną Grupę Roboczą nr 4

Punkt Kontaktowy ENRD
wersja 1.0 – luty 2012

PRACE ANALITYCZNE PROWADZONE PRZEZ ENRD

mają na celu:

- lepsze zrozumienie tego, jak w praktyce funkcjonuje unijna polityka rozwoju obszarów wiejskich
- ocenę tego, co działa dobrze, a co należy poprawić
- przekazanie wniosków osobom podejmującym decyzje na poziomie unijnym i Państw Członkowskich.

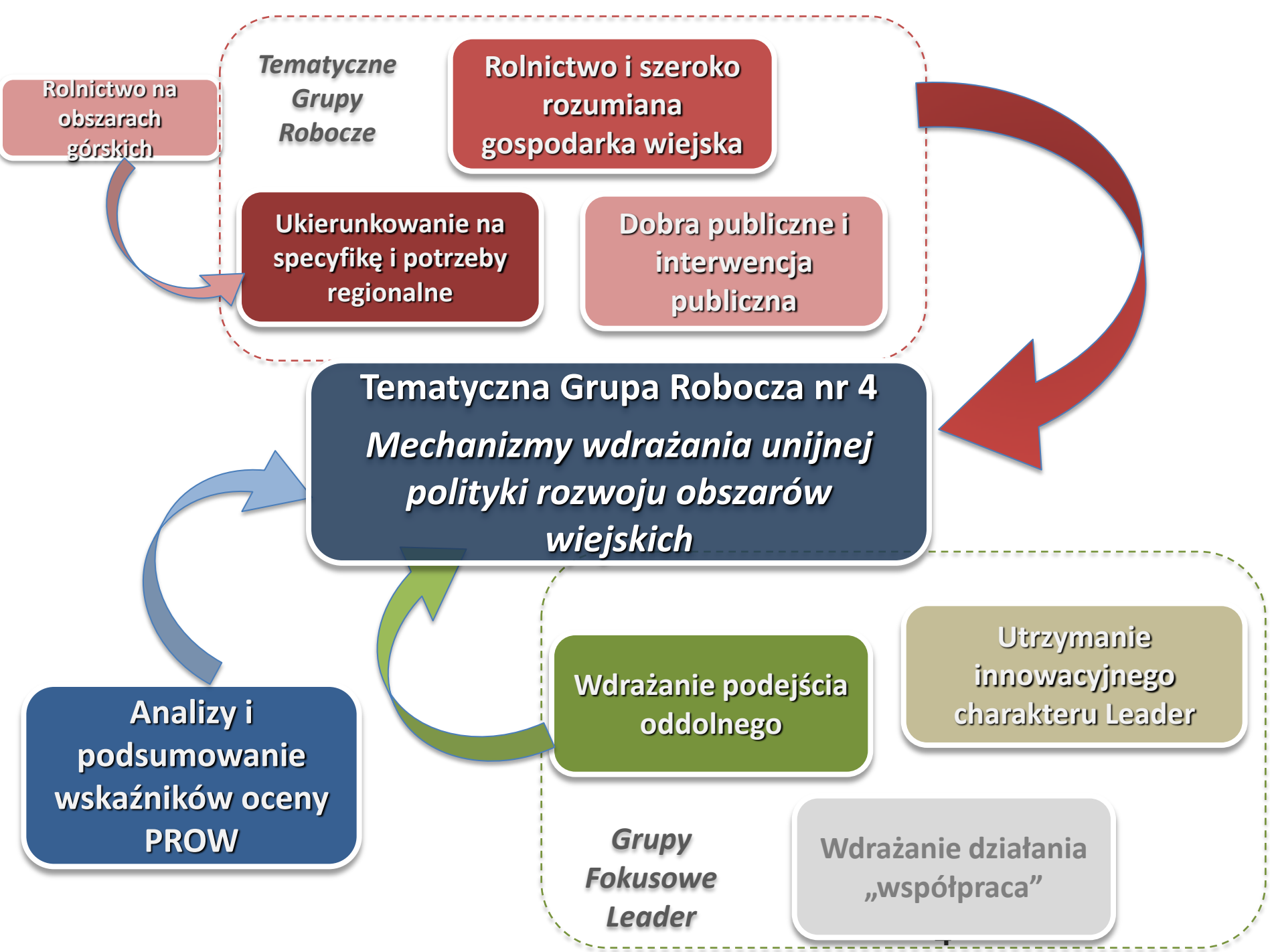
Tematyczna Grupa Robocza ENRD nr 4

została utworzona na początku 2010 roku...

...aby ocenić, które z działań podejmowanych w celu wdrażania programów rozwoju obszarów wiejskich w Państwach Członkowskich i regionach UE są efektywne, a które nie ...

... w oparciu o doświadczenia i wnioski prac tematycznych prowadzonych dotychczas przez ENRD...

Rolnictwo na obszarach górskich

Tematyczne Grupy Robocze

Rolnictwo i szeroko rozumiana gospodarka wiejska

Ukierunkowanie na specyfikę i potrzeby regionalne

Dobra publiczne i interwencja publiczna

Tematyczna Grupa Robocza nr 4
Mechanizmy wdrażania unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich

Analizy i podsumowanie wskaźników oceny PROW

Wdrażanie podejścia oddolnego

Utrzymanie innowacyjnego charakteru Leader

Grupy Fokusowe Leader

Wdrażanie działania „współpraca”

ZAKRES TEMATYCZNY ANALIZ TGR 4

Definicja podejścia strategicznego (w tym ukierunkowania polityki)

Proces programowania i kwestie finansowe

Procedury wdrażania (w tym Leader, monitoring i ewaluacja, kontrola)

Funkcjonowanie zasady partnerstwa

Zapewnienie komplementarności i koordynacji z innymi politykami unijnymi

Proces wdrażania

... Z punktu widzenia interesariuszy

UE

Krajowych

Regionalnych

Beneficjentów

ZAKRES TEMATYCZNY ANALIZ TGR 4

12 studiów przypadku

Austria
Bułgaria
Dania
Francja
Niemcy (Nadrenia-Palatynat)
Grecja
Irlandia
Włochy (Emilia Romagna)
Łotwa
Polska
Rumunia
Hiszpania (Katalonia)

POSUMOWANIE KLUCZOWYCH WNIOSKÓW*

Najważniejszym rezultatem badań jest potwierdzenie, w większości przypadków, **prawidłowego przebiegu procesu wdrażania PROW**

W ramach studiów przypadku prowadzonych w Państwach Członkowskich / regionach zidentyfikowano ponad **70 przykładów** pozytywnych działań

(*zobacz wnioski i Aneks I Raportu Końcowego TGR 4 <http://enrd.ec.europa.eu>)

WSPÓLNE OBSZARY MOŻLIWEJ POPRAWY

TGR 4 zidentyfikowała sześć obszarów, w ramach których możliwa jest poprawa

- Ponieważ polityka rozwoju obszarów wiejskich ma charakter wspólnotowy, do kwestii tych należy odnieść się zarówno na poziomie unijnym, jak i w ramach administracji państwowej / regionalnej
- **Należy zauważyć, że rola UE oraz Państw Członkowskich / regionów z tym zakresie jest inna**

Rola UE

Rozwiązywanie wspólnych problemów:

- Tworzenie przepisów, które odnoszą się do wspólnych kwestii problematycznych

Nie tylko nadzorowanie, ale również rozumienie i uwzględnianie różnorodności w mechanizmach wdrażania:

- Zapewnia więcej w ramach **Orientacji**

Rola Państw Członkowskich / Regionów

Odgrywają najważniejszą rolę w procesie **wdrażania** polityki

Brak jednego skutecznego „standardowego modelu”, istnieje za to ogólna potrzeba:

- Większego nacisku na tworzenie potencjału instytucjonalnego
- Zapewnienia odpowiednich i efektywnych sposobów wdrażania

6 WSPÓLNYCH OBSZARÓW MOŻLIWEJ POPRAWY

- Silniejsza koncentracja na celach polityki i wzmocnienie spójności w procesie wdrażania
- Oferowanie mniejszej liczby, prostszych i bardziej elastycznych w użyciu działań
- Określenie i wdrażanie konkretnych założeń dla LEADER
- Procedury wdrażania (w tym zasady aplikowania i kontroli)
- Dalsze usprawnienia w zakresie monitoringu i ewaluacji jako narzędzia wspomagającego wdrażanie polityki
- Poprawa koordynacji i wymiana informacji

1. Silniejsza koncentracja na celach polityki i wzmocnienie spójności w procesie wdrażania

Poszczególne aspekty procesu wdrażania nie powinny być rozpatrywane w oderwaniu od siebie

Dwa kluczowe obszary wymagające poprawy:

- Bardziej wyraziste formułowanie priorytetów i celów strategicznych
- Zapewnienie, aby priorytety i cele były lepiej **osadzone** w całym procesie wdrażania polityki

Ukierunkowanie – więcej i mądrzej

Silniejsza koncentracja na celach polityki i wzmocnienie spójności w procesie wdrażania

Wybrane sugerowane konkretne usprawnienia:

Wzmocnienie spójności pomiędzy ukierunkowaniem działań a priorytetami strategicznymi – częstsze korzystanie z typologii obszarów wiejskich

Zapewnienie spójności pomiędzy celami strategicznymi a kryteriami kwalifikowalności/wyboru

Doprecyzowanie roli narodowego planu strategicznego w zdecentralizowanych Państwach Członkowskich

Odpowiednie planowanie w czasie w trakcie przygotowywania programów

Jaśniej sprecyzowana rola oraz zasady działania Komitetu Monitorującego

2. Oferowanie mniejszej liczby, prostszych i bardziej elastycznych w użyciu działań

- Mniejszą liczbę - ale prościej zdefiniowanych – działań można łatwiej dostosować do celów na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym
- Większa elastyczność jest potrzebna, gdyż:
  - Zachęca do łączenia działań w określonych okolicznościach w celu realizacji konkretnych priorytetów
  - Łączenie działań może poprawić i uprościć dostęp beneficjentów do funduszy

Oferowanie mniejszej liczby, prostszych i bardziej elastycznych w użyciu działań

Wybrane sugerowane konkretne usprawnienia:

Odejście od podejścia do planowania opartego na „zasadach i narzędziach” (osie i działania) na rzecz podejścia opartego na celach

Ograniczenie liczby działań

Poprawa w zakresie szerszego uwzględniania w programach działań rolno-środowiskowych

Oferowanie różnych typów działań

- i) odpowiadających specyficznym potrzebom sektorowym/beneficjentów
- ii) działania tematyczne określające obszar interwencji

3. Określenie i wdrażanie konkretnych założeń dla Leader

Potrzeba odwrócenia tendencji do ustępstw w zakresie zasad Leader – szczególnie w odniesieniu do zasady podejścia oddolnego i innowacyjności

Na poziomie unijnym:

- Wyraźniej określić szczególny charakter podejścia Leader do wdrażania polityki
- Wyjaśnić mechanizmy działań międzysektorowych i pomiędzy funduszami

Na poziomie Państw Członkowskich/regionów: zachęcać do przyjęcia postawy bardziej skłonnej do podejmowania ryzyka

Określenie i wdrażanie konkretnych założeń dla Leader

Wybrane sugerowane konkretne usprawnienia:

Jasny podział odpowiedzialności pomiędzy różne instytucje wdrażające a LGD

Usprawniony przepływ informacji pomiędzy instytucjami zarządzającymi, płatniczymi oraz LGD

Poprawione wytyczne w zakresie podejścia Leader

Rozważyć możliwość wprowadzenia specjalnych kryteriów oceny ryzyka dla projektów

Pułap 20% kosztów bieżących w odniesieniu do minimum funkcji LGD

Rozważyć włączenie współpracy międzynarodowej (TNC)

4. *Procedury wdrażania (w tym zasady aplikowania i kontroli)*

- Procedury wdrażania muszą być powiązane z priorytetami strategicznymi oraz celami
- Wobec mniejszych projektów powinny obowiązywać odmienne procedury
- **Ograniczeniu kosztów administracyjnych** w zakresie kontroli
  - Zapewnienie proporcjonalności
  - Uwzględnienie specyfiki działania/operacji

Procedury wdrażania (w tym zasady aplikowania i kontroli)

Wybrane sugerowane konkretne usprawnienia:

Uzasadnić kryteria kwalifikowalności i wyboru poprzez zapewnienie spójności z priorytetami i celami strategicznymi

Wprowadzenie zasady „wszystko pod jednym dachem” dzięki kompetentnym pracownikom obsługującym beneficjentów

Wprowadzenie dwuetapowej procedury aplikacyjnej dla inwestycji i dla innych działań wymagających dużej liczby dokumentów

Zapewnienie spójnej interpretacji zasad kontroli

5. Dalsze usprawnienia w zakresie monitoringu i ewaluacji jako narzędzia wspomagającego wdrażanie polityki

System monitoringu i ewaluacji musi być na tyle prosty, aby mogły z niego korzystać wszystkie Państwa Członkowskie i regiony

Na poziomie unijnym:

- CMEF – Mniej wspólnych wskaźników i jeżeli/gdzie to możliwe większa swoboda w ocenie w celu sprostania potrzebom Państw Członkowskich
- Obecne ramy nie odzwierciedlają specyfiki podejścia Leader
- Wymogi w zakresie monitoringu są nieadekwatne dla małych projektów

Na poziomie Państw Członkowskich/regionów: Zapewnienie konstruktywnego wykorzystania efektów monitoringu i oceny w zarządzaniu projektami

Dalsze usprawnienia w zakresie monitoringu i ewaluacji jako narzędzia wspomagającego wdrażanie polityki

Wybrane sugerowane konkretne usprawnienia:

Ustalenie ograniczonej liczby wskaźników powiązanych z celami strategicznymi

Określenie celów na poziomie unijnym (stanowiących punkt odniesienia dla Państw Członkowskich)

Bardziej systematyczne gromadzenie danych w perspektywie długookresowej

Poprawa systemów i procedur IT

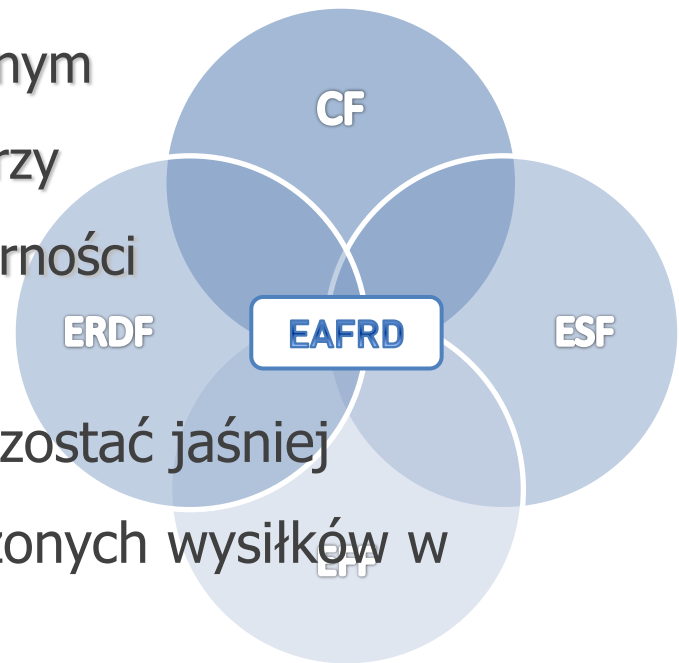
Ramy monitoringu i ewaluacji uwzględniające specyficzny charakter mniejszych projektów oraz podejścia Leader

6. *Poprawa koordynacji i wymiana informacji*

Potrzeba zmiany obecnych praktyk, których jedynym efektem jest wyraźny podział kompetencji, ale przy równoczesnej mniejszej spójności i komplementarności

- Na poziomie unijnym: cele polityki powinny zostać jaśniej określone, aby ułatwić i zachęcić do zwiększonych wysiłków w zakresie koordynacji
- Na poziomie Państw Członkowskich/regionów: wzmocnienie sieci

Poprawa koordynacji i wymiana informacji

Wybrane sugerowane konkretne usprawnienia:

Wprowadzenie wspólnych strategicznych wytycznych dla wszystkich funduszy unijnych

Zapewnienie udziału interesariuszy oraz wymiany z władzami publicznymi w ramach KSOW

Większe wykorzystanie ENRD w zakresie różnych form koordynacji

Umożliwienie Państwom Członkowskim łączenia się w odniesieniu do różnych unijnych funduszy/programów

Specjalne organy zapewniające i wspierające „kulturę” współpracy

Więcej informacji jest
dostępnych:
na stronie internetowej
ENRD...

<http://enrd.ec.europa.eu/>

..a także w Raporcie Końcowym
« Mechanizmy wdrażania unijnej polityki rozwoju obszarów
wiejskich »

